

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

اووم کال، څلور اتیايمه گڼه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولي میاشت

**ضرورت ایجاد سردخانه ها برای نگهداری
محصولات زراعتی در کشور**

د افغانستان بانک خبرتيا!

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رايجې پيسې او پولي واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کيږي څو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سيمه کې يوه با ثباته پيسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامو جوړونه په ثبات کې ګټوره تماميږي.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: محمد عارف سالک، ذبیح الله فیاض و امان الله عتیق

مدیر مسوول: یما عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مسوول چاپ و توزیع: سید جعفر ایوبی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

د دې مخې مطالب

سرمقاله

د افغانستان د بانکداری قانون

موافقتنامه همکاری پروژه رهن مسکن میان ...

یک گام مؤثر دیگر در راستای تسهیل...

قانون منع تطهیر پول توسط ولسی جرگه تصویب...

د افغانستان بانک میاشتنی اووه کلنه شوه

تدویر ورکشاپ آگاهی عامه در مورد ...

د برېښنایی بانکداری کړنې او د هغه ښه والی

متشبین، پانگوال او خلک باید د چاپېریال ...

بیکاري او د هغې د حل لارې چارې

ضرورت ایجاد سردخانه ها برای نگهداری ...

د سیمې اسعارو کارولو لپاره د اسیا د بانکي ...

د نړۍ اقتصادي خبرونه

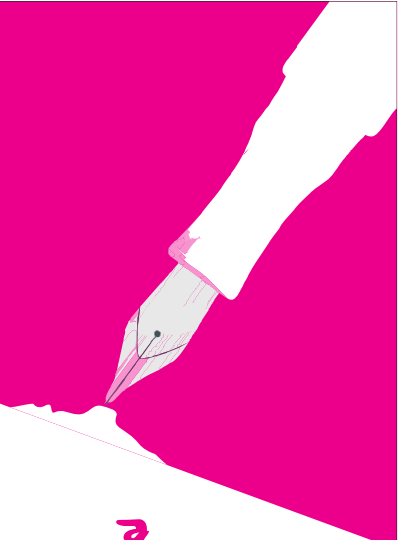
فساد مالی بزرگترین چالش فرا راه رشد و ...

پیامد های ناگوار پولشویی در جهان

نظر گذرا به ساختار تاریخی پول و بانکها

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

تصویب قوانین منع تطهیر پول و تمویل تروریزم، سبب تحکیم روابط بانکی کشور با جهان می گردد

طی ماه جوزاء سالروان دو قانون مهم و حیاتی در نظام بانکی کشور (منع تطهیر پول و منع تمویل تروریزم) یکی پی دیگر، بعد از یک سلسله تعدیلات، توسط ولسی جرگه محترم افغانستان به تصویب رسید.

بعد از سال ۱۳۸۱ تحولات زیادی در سایر سکتور های اقتصادی کشور بوجود آمد که نظام بانکی کشور نیز تحولات زیادی را تجربه نمود. نظام بانکی کشور مطابق معیار های بین المللی و سیستم های مُدرن جهانی عیار گردید که تغییر و تحول زیادی در زندگی اقتصادی و اجتماعی مردم ببار آورده است. ولی همزمان با این تغییرات مسئله تطهیر پول و تمویل تروریزم نیز مطرح بود که باید نظام بانکی کشور در پرتو قانون مشخصی علیه آنها مبارزه و فعالیت می نمود و زمینه را برای انتقالات شفاف آماده می ساخت.

انتقالات پولی طی چند سال گذشته بوسیله نظام بانکی در پرتو قوانین (منع تطهیر پول و تمویل تروریزم) صورت می گرفت. ولی قوانین متذکره نظر به

یک سلسله موضوعات و پیشرفت در سیستم های نظام بانکی باید به معیار های جهانی عیار و یک سلسله تعدیلات در آن بوجود می آمد که در صورت عدم تعدیل در بعضی از ماده ها و عدم تصویب آن احتمالاً روابط بانکی کشور قطع گردیده و نظام بانکی در وضعیت خرابی قرار می گرفت. اما خوشبختانه با در نظر داشت موضوع تطهیر پول و تمویل تروریزم، قوانین مبارزه بر علیه آنها از طرف ولسی جرگه محترم افغانستان تصویب گردید. با تصویب و تطبیق قوانین فوق الذکر از یک سو جلوی پولی شویی، تمویل تروریزم و انتقالات غیر قانونی پول های غیر مشروع گرفته می شود و از سوی دیگر اعتماد نظام بانکی کشور را در میان مردم و در سطح بین المللی افزایش داده و سرانجام سبب تحکیم روابط هر چه بیشتر بانکهای افغانستان با بانکهای جهان می گردد و در جلوگیری از اقتصاد مافیایی و غیر مشروع که اثرات ناگوار بر رشد اقتصادی و استحکام سکتور مالی می گذارد، مؤثر است. ■

اووم کال، خلور اتیایمه کڼه د ۱۳۹۳ کال د غیرکولی میاشت

د افغانستان د بانکداری قانون

د بیرنیو اصلاحي اقداماتو د اجراء کولو
طرز العمل

اته څلویښتمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک مکلف دی د لاندې حالاتو په کشفولو سره په لیکلې توګه بانک ته خبر ورکړي او د دې قانون د حکمونو د رعایتولو لپاره د بیرنیو اصلاحي اقداماتو دستور، په ټاکلي وخت (موده) کې چې په دستور کې مشخصیږي، صادر کړي:

۱- په هغه صورت کې چې بانک د دې قانون په اووه څلویښتمه ماده کې د درج شوو اصلاحي اقداماتو له اجراء کولو څخه سرغړونه کړې وي.

۲- د لاس رسی وړ وجوهو د موجودیت او د پورونو ورکړې په صورت کې، بانک د ناسالمې او غیر محتاطانه ادارې یا فعالیت له امله له خطر سره مخامخ شوی وي.

۳- د د افغانستان بانک قانون، مقررات یا هر هغه شرط او محدودیت چې د د افغانستان بانک له جواز، اجازه لیک یا اجازې سره ضمیمه شوي دي، بانک هغه نقض کړي وي او د هغو د مخنیوی لپاره بیرني اصلاحي اقدامات لازم وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم برسېره، د د افغانستان بانک د لاندې واکونو لرونکی دی:

۱- بانک ته ورکړل شوې پانګې د رسمي مبلغ اکثر حد په سلو کې د یوې معادل جريمې اعمالول.

۲- د یوه بهرني بررس د استخدام په اړه د هغه په خپل لګښت، بانک ته د دستور

صادرول چې د د افغانستان بانک بانک ته د منلو وړ وي.

۳- بانک ته د لاندې چارو د یوې برخې یا ټولو د سرته رسولو په اړه د دستور صادرول:

- له دندې څخه د بانک د مدیر، مامور یا کارمند لیري کول.

- لدې څخه ډاډ ترلاسه کول چې د د افغانستان بانک له اجازې پرته مدیر، مامور یا کارمند د بانک په مدیریت یا د راکړې ورکړې په اجراء کې ګډون ندی کړی.

- په دستور کې د ټاکل شوې مودې لپاره بانک د اداره کوونکي په توګه، د د افغانستان بانک د اعتماد وړ شخص یا اشخاص انصابل.

۴- هېڅ شخص ته د مالي امتیازونو د نه ورکول په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۵- د سپارنې د هېڅ مبلغ د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۶- د پور د نه ورکولو په اړه بانک ته د دستور صادرول.

۷- د پانګې او ونډې په حساب د هېڅ ورکړې د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۸- د ونډې له بابته د بیرته ورکړې د هېڅ مبلغ د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۹- د ونډې د ګټې د هېڅ مبلغ د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۱۰- د اعتبار او بېرته ورکړې د هېڅ مبلغ

د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۱۱- هېڅ شخص ته د نه ورکړې یا انتقال په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۱۲- د دې مادې د (۲) فقرې په (۱۱) جزء کې د درج شوو مبالغو د ورکړې او انتقال په منظور د مشروطه موافقه لیکونو د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۱۳- د هېڅ شخص له خوا د مشروط یا غیر مشروط مسئولیت د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۱۴- د بانک د ونډه والو د تر تأمین لاندې آزادې پانګې د نه زیاتېدو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۱۵- د بانک د ادارې په کړنلاره کې د بدلونونو د نه راوستلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

(۳) د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي دستورونه له محدودیت پرته، په لاندې مواردو کې د تطبیق وړ دي:

۱- د دې مادې د (۲) فقرې په اجزاوو کې د درج شوو یوې برخې یا ټولو موضوعگانو په هکله.

۲- د دې مادې د (۲) فقرې په اجزاوو کې د درج شوو موضوعگانو د ځانګړې طبقې یا طبقو په هکله.

(۴) د د افغانستان بانک مکلف دي، د دې مادې د (۲) فقرې په (۱۰ او ۱۱) جزء کې له درج شوو دستورونو څخه د ګټې اخیستنې د کړنلارې په اړه، مشخص لارښوونه تنظیم او خپاره کړي. ■

موافقتنامه همکاری پروژه رهن مسکن میان د افغانستان بانک و اداره حرکت امضاً گردید

د افغانستان بانک و اداره حرکت موافقتنامه همکاری مالی پروژه ایجاد قواعد و اصول رهن را روز یکشنبه ۱۱ جوزاء سالروان امضا نمودند. این پروژه به ارزش ۷۵۰،۷۰۲ دالر امریکایی از طرف اداره حرکت تمویل مالی گردید و هدف از تطبیق آن ایجاد بازار مسکن، تنظیم امور قرضه های بانکی به منظور دسترسی به سرپناه، بهبود سکتور ساختمانی و کاهش خطرات در زمینه سرمایه گذاری در کشور میباشد.

د آغاز محفل محترم نورالله دلاوری رییس گل د افغانستان بانک این پروژه را حیاتی عنوان نموده گفت: "این پروژه که به ارزش ۷۵۰،۷۰۲ دالر امریکایی که در حدود ۴۰ میلیون افغانی می شود، به منظور انکشاف قواعد و اصول رهن در افغانستان فراهم گردیده است". وی افزود که متأسفانه در دوازده سال گذشته نظر به مشکلات و عدم موجودیت قانون رهن، زمینه مساعد نگردید تا در عرصه اعطای قرضه های مسکن اقدام گردد. خوشبختانه قانون رهن تصویب گردید ولی مشکلی که باقیست عدم اعطای قرضه های طویل المدت می باشد که مردم به آن نیاز مبرم داشته تا از پرداخت دوباره آن

ناتوان نباشند.

محترم دلاوری در ادامه سخنانش علاوه نمود که سپرده های مردم نزد بانکها به شکل قصیر المدت می باشد، به منظور اینکه قروض طویل المدت به متقاضیان اجراء گردد باید سپرده ها هم بشکل طویل المدت صورت گیرد تا از توانایی مردم، بخصوص از توان مامورین دولت بیرون نباشد. از دیر زمانست که روی یک پروژه بزرگ بین المللی کار جریان دارد تا کمک های پولی دریافت و با تکتانه کم از طریق وزارت مالیه بدسترس د افغانستان بانک قرار گیرد و بدین ترتیب به صورت منظم از طریق بانکهای تجارتی به مردم قرضه با تکتانه کمتر اعطا شود.

محترم دلاوری همچنان افزود که قروض رهن و همچنان سکتور تعمیرات موضوع مهم در هر کشور بوده و تأثیر گذار روی اقتصاد کشورها می باشد. حتی در کشور های اروپایی و امریکایی مؤثریت خود را داشته است. امید بانکهای کشور در زمینه فعالیت عمل نموده و منفعت خوبی را از این رهگذر حاصل نمایند. همچنان مردمی که توانایی خرید خانه را ندارند از این طریق مالک خانه شده و از بی سرپناهی نجات یابند. سکتور ساختمانی کشور نیز در بخش اشتغال زایی نقش اساسی داشته که باید هر چه بیشتر بدان توجه خود را مبدول دارند. متعاقباً محترم نسیم اکبر رییس مؤسسه

اووم کال، خلور اتیایمه کهنه د ۱۳۹۳ کال د غیرگولی میاشت

دې باندې پوه شي چې څنګه کولای شي له بانکونو څخه اوږد مهاله پورونه ترلاسه کړي.

در پایان این محفل طرز فعالیت دفتر رهن در افغانستان توسط محترم منیر نوید مسوول دفتر مارگیج تشریح گردید.

در اخیر محفل قرار داد پروژه متذکره توسط محترم نورالله دلاوری رییس کل د افغانستان بانک و محترم نسیم اکبر رییس اداره حرکت به امضا رسید.

باید گفت که به منظور تأمین شفافیت، توازن در امور کارها و نتیجه بهتر از تطبیق پروژه، د افغانستان بانک و اداره حرکت بالای تشکیل یک هیئت یا بورد مشورتی در چارچوب پروژه موافقت نمودند. اعضای این بورد متشکل از د افغانستان بانک، موسسه حرکت، اتاق تجارت و صنایع، اتحادیه بانکداران افغانستان و دیدبان شفافیت افغانستان خواهد بود.

در محفلی که به همین مناسبت در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک برگزار گردیده بود محترم نورالله دلاوری رییس کل د افغانستان بانک، محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم خان جان الکوزی معاون هیئت عامل اتاق تجارت و صنایع افغانستان، محترم نسیم اکبر رییس مؤسسه حرکت، محترم نعیم عثمان رییس اتحادیه شرکت های ساختمانی، روسا و مسوولین بانک های تجارتي، تعدادی از کارمندان مؤسسه حرکت و د افغانستان بانک و همچنان نمایندگان رسانه های همگانی اشتراک نموده بودند. ■

فعالیت های ذیل می باشد:

– انکشاف و تدوین قواعد و مقرره

ها برای تطبیق بهتر قانون رهن

– انکشاف رهنمود ها، لوايح، پروسیجرهای کاری و نرم افزار های مربوط به صنعت رهن

– تدوین سیستم آموزشی در چارچوب انستیتیوت مالی و بانکداری افغانستان برای آموزش در زمینه معاملات رهن

– ایجاد و انکشاف پالیسی های مربوط از جمله پالیسی بیمه و ...

د غوندي پښه اوږدو کې د افغانستان د سوداګرۍ او صنايعو خونې مرستيال ښاغلی خان جان الکوزی وويل:

د سوداګرۍ خونه دغه ناسته د خصوصي سکتور لپاره اړين ګڼي، څو کاله کيږي چې د حرکت موسسې د افغانستان د ظرفيت جوړولو لپاره ډيرې هلې ځلې کوي. اوس هم دغې موسسې د افغانستان بانک د نوښت او همکاري باندې داسي يو ګډام واخيست چې زموږ سکتور لپاره ډير اهميت لري.

تاسو ته څرګنده ده چې په افغانستان کې د ستوګنځي يا د کور مسئله تر اوسه ډير لويه ستونزه ده او ډير خلک کورونه نه لري. اوس مهال د بانکونو له خوا په رغيزو برخو کې اوږد مهاله پورونه نه ورکول کيږي. دا پروژه نه يوازې دا چې د ظرفيت جوړولو او اداري ستونزو د حلولو په برخو کې ترينينګونه ورکوي، بلکه خصوصي سکتور ته هم عامه پوهاوي ورکوي، ترڅو خصوصي سکتور هم په

حرکت روی ایجاد مارکیت رهن مسکن صحبت نموده گفت که اخیراً اداره حرکت ارزیابی را در جهت بازار رهن مسکن بالای پنج شهر عمده افغانستان (کابل، مزارشريف، کندهار، هرات و جلال آباد) انجام داد که در آن ۱۹۵۹ خانواده مورد ارزیابی قرار گرفتند. بر اساس نتایج این سروی ۸۳ فیصد پاسخ دهندگان علاقمندی شان را نسبت به دسترسی به قرضه های بانکی جهت خرید خانه ابراز نمودند. همچنان ۹۲ فیصد خواهان قرضه های دراز مدت و ۹۳ فیصد آنها قرضه های اسلامی را در زمینه ترجیح دادند که همه در مجموع نشاندنده تقاضای جدی برای فراهم آوری قرضه ها می باشد.

محترم اکبر رییس مؤسسه حرکت در ادامه سخنانش افزود که بر اساس پاسخ های ارائه شده در این سروی، بانکداران تأکید می نمایند که تولیدات رهنی در راستای بهبود اقتصادی و اشتغال زایی در کشور فوق العاده تأثیر گذار خواهد بود. قواعد و قوانین نامناسب، فساد، محاکم محدود و غیر شفاف، عدم موجودیت قرضه های درازمدت، موضوع ثبت ملکیت ها، عدم ظرفیت برای ارائه خدمات رهن مسکن و سایر تولیدات رهنی، از عوامل بازدارنده سرمایه گذاری از جانب نهاد های مالی در این زمینه می باشد.

پروژه انکشاف قواعد و اصول رهن مسکن در افغانستان به منظور ایجاد و فراهم آوری تسهیلات در زمینه بازار رهن مسکن در افغانستان در برگیرنده

یک گام مؤثر دیگر در راستای تسهیل عرضه خدمات بانکی در کشور

اما بعد از این از طریق بانکداری توسط موبایل مشکل انتقالی و بانکی مردم تا اندازه رفع خواهد گردید. به همین اساس در دور ترین نقاط کشور از مزایای بانکداری توسط موبایل مردم مستفید خواهند شد."

دو شرکت مخابراتی قبلاً درین عرصه جواز اخذ نموده و فعالیت می کنند که امروز شرکت افغان بیسیم هم این فعالیت را آغاز می نماید. مردم می توانند به صورت سهل انتقالات پولی، پرداخت محصول برق، صفایی و سایر مالیات را از منزل بوسیله موبایل انتقال دهند تا مشکلات شان کاهش و رفع گردد. در حال حاضر اجرای معاشات

با گذشت هر روز تکنالوژی پیشرفت نموده و تسهیلات زیادی را برای انسان ها فراهم می سازد. با پیشرفت تکنالوژی، انکشافات در نظام نوپای بانکداری کشور نیز سریع تر گردیده و این نظام را هر چه بیشتر به سوی موفقیت حرکت می دهد. انتقال پول ذریعه موبایل یکی از ابتکارات نهایت مهم در عرصه تکنالوژی معلوماتی و نظام بانکداری افغانستان بوده که یک سهولت خوب در عرصه حیات اقتصادی کشور محسوب می شود.

بتاریخ ۴ جوزا سالروان د افغانستان بانک طی محفلی که در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک تدویر یافته بود، سومین جواز انتقال پول از طریق موبایل را برای شرکت مخابراتی افغان بیسیم صادر نمود.

ابتداء محترم نور الله دلاوری رییس گل د افغانستان بانک این گام بزرگ را در روند پیشرفت نظام مالی کشور بخصوص سکتور بانکداری و نظام تکنالوژی معلوماتی افغانستان با ارزش خوانده افزود: "در حال حاضر کمتر از پنج فیصد مردم افغانستان از خدمات بانکی مستفید می شوند که علت عمده آن را میتوان کوهستانی بودن کشور و دور افتاده بودن دهکده ها و ولسوالی ها شمرد. بنابر همین معاذیر بانکها توانسته اند در دور ترین نقاط کشور نمایندگی های خود را فعال و خدمات بانکی را عرضه نمایند.

اووم کال، خلور ایتایمه کهنه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولی میاشت

انتقال پول نقد از یک حساب به حساب دیگر را انجام دهند. فعلاً این شرکت با میوند بانک و نوی کابل بانک همکاری پولی دارد. موصوف افزود که سیستم دسترسی به انتقالات پولی از طریق موبایل یک پروسه کاملاً ساده جهت انتقال پول است که بشکل شفاف و مطمئن صورت می گیرد، در اینجا بهتر است بگویم که افغانستان به مرور زمان بطرف دنیای بانکداری مُدرن که بالا تر از بانکداری معمولی است گام بر می دارد.

در این محفل محترم نورالله دلاوری رییس کُل د افغانستان بانک، محترم خان افضل هده وال معاون اول و محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم دیپلوم انجنیر بریالی حسام معین تخنیک وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، محترم محمد امین رامین رییس شرکت مخابراتی افغان بیسیم، محترم خلیل صدیق رییس انجمن بانکداران افغانستان، نمایندگان مؤسسه انکشافی سازمان ملل در کابل (USAID)، مسؤولین بانکهای تجارتی، تعداد از کارمندان شرکت مخابراتی افغان بیسیم، آمرین شعبات د افغانستان بانک و نمایندگان اطلاعات جمعی اشتراک کرده بودند. ■

و سایر امتیازات کارمندان قوای مسلح و سایر مؤسسات و همچنان خدمات انتقال پول از ولایات به مرکز و عکس آن در دور ترین نقاط کشور با مصارف خیلی کم صورت می گیرد و با گذشت زمان مشکلات مردم از ناحیه انتقالات پولی رفع خواهد شد. محترم دلاوری در رابطه به صدور جواز فعالیت به سومین کمپنی مخابراتی گفت که آرزومندیم با صدور سومین جواز انتقال پول از طریق موبایل این عرصه بیشتر انکشاف یابد و خدمات بیشتری به هموطنان عرضه و مشکلات شان به اسرع وقت و سهولت بیشتر رفع گردد. امروز نظام بانکی با ایجاد ۸۴۰ نمایندگی در سراسر کشور خدمات بانکی را عرضه می نمایند. بانکها، صرافان، و سایر مؤسسات خدمات پولی همواره در ارائه خدمات به مردم مصروف اند. چند سال قبل سپرده های مردم نزد بانکها ۳۵ الی ۳۶ میلیارد افغانی بود که خوشبختانه بنابر اعتماد مردم به نظام بانکی افغانستان، امروز سپرده های مردم به ۲۰۰ میلیارد افغانی رسیده است. همچنان قرضه های بانکی امروز به ۲۳۸ میلیارد افغانی میرسد که نشاندهنده ازدیاد عرضه خدمات بانکی به مردم و کشور است.

بعداً محترم دیپلوم انجنیر بریالی حسام معین تخنیک وزارت مخابرات، تکنالوژی معلوماتی پیرامون فعالیت انتقالات پولی ذریعه موبایل صحبت نموده گفت که جای بسیار خوشی است که سکتور مخابرات کشور این توانمندی را پیدا نموده تا در عرضه خدمات بانکی و پولی سهم فعال و ارزنده بگیرد. رهبری وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی همیشه تلاش نموده، وسایل مخابراتی را منیث وسیله در روند پیشرفت سکتور های حیاتی معرفی نماید. سکتور مخابرات به خصوص خدمات موبایل بدسترس ۹۰٪ مردم افغانستان قرار دارد که میتواند زمینه ساز خوبی در جهت انتقال پول برای مردم افغانستان باشد.

متعاقباً طبق آجندا محترم محمد امین رامین رییس شرکت افغان بیسیم پیرامون فعالیت شرکت مخابراتی افغان بیسیم و عرضه خدمات انتقالات پول زیر نام (پولم) زما پیسی My Money صحبت نموده گفت که دوازده سال قبل این شرکت فعالیت های خویش را آغاز نمود و موفق گردید تا سکتور های ترانسپورت، مارکیت، تجارت و اشتغال زایی را به حرکت در آورد.

اینک عرضه خدمات پولی از طریق موبایل یک راهبرد جدید در راستای بانکداری می باشد. مردمی که دسترسی کمتر به خدمات بانکی دارند می توانند از طریق همین سیستم به خدمات بانکی و مالی دسترسی یابند.

مشترکین این شرکت می توانند خریداری کزیدت کارت، خریداری از مغازه ها و فروشگاه های راجستر شده، پرداخت بل ها و فیس های مصرفی مانند بل برق و غیره

قانون منع تطهير پول توسط ولسي جرگه تصويب گرديد

منحيث بانک مرکزی کشور و مستقل عمل نماید و قوانینی چون قانون د افغانستان بانک، قانون بانکداری افغانستان، قانون منع تطهير پول، قانون منع تمويل تروريزم و ... را به معرض اجراء قرار دهد. اما نظام بانکی کشور به مرور زمان با ایجاد سیستم های پیشرفته بانکی یکی پی دیگر باید زمینه سپرده گذاری، نگهداری و همچنین انتقالات مصون پول مشتریان خویش را

جوزای سالروان حین که به نمایندگان رسانه های جمعی در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک صحبت مینمود، تصویب قانون منع تطهير پول از سوی ولسي جرگه را اعلام نمود. محترم رییس گل د افغانستان بانک در ادامه صحبت هایش پیرامون قانون منع تطهير پول گفت که بعد از سال ۲۰۰۲ بر اساس ماده دوازدهم قانون اساسی افغانستان، د افغانستان بانک توانست

درین اواخر موضوع قوانین منع تطهير پول و منع تمويل تروريزم از موضوعاتی اند که در سایر جاها بخصوص در رسانه های اطلاعات جمعی کشور مورد بحث قرار گرفته و هیئت محترم عامل د افغانستان بانک روی حل موضوع کنفرانس ها و مصاحبه هایی را انجام داده اند. محترم نورالله دلاوری رییس گل د افغانستان بانک روز چهارشنبه ۲۸

اووم کال، خلور اتیایمه کڼه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولی میاشت

فراهم می ساخت که بانکهای کشور با سیستم های مُدرن بانکداری و معیار های بین المللی عیار گردیده و با این پیشرفت ها ایجاب مینمود تا نظام بانکی کشور، خود را با قوانین نافذۀ به سطح بین المللی عیار نماید تا سبب بروز مشکلات بانکی نشود.

محترم دلاوری در ادامه سخنانش پیرامون تصویب قانون منع تطهیر پول از جانب ولسی جرگه کشور گفت: "به نمایندگی از د افغانستان بانک از نمایندگان محترم مردم در ولسی جرگه، کمیسیون محترم مالی و بودجه، کمیسیون اقتصاد ملی سپاس نموده و از مجلس محترم سنا افغانستان تقاضا می نمایم تا با در نظر داشت حساس بودن موضوع قانون متذکره را که حیاتی و نهایت مهم است، تصویب نمایند. چون در صورت نبود این قانون بانکهای افغانستان با مشکل انتقالات پولی روبرو شده و مدتی را تا احیای دوباره آن در برخواهد گرفت. بنأ قبل از وقوع احتمالی این مشکل باید قانون مبارزه علیه تطهیر پول که بامعیارات بین المللی و بر مبنای خواسته های جامعه جهانی، صندوق بین المللی پول و

بانک جهانی عیار گردیده است از طرف مجلس محترم سنا تصویب گردد.

محترم دلاوری پیرامون پولشویی مختصر معلومات داده گفت که پولشویی به این معنی است که قاچاقبران، تروریستان، زورمندان، فرار کنندگان از مالیات، مافیای پولی و سایر متخلفان، پول های غیر قانونی را به شکلی از اشکال از طریق سرمایه گذاری ها و غیره فعالیت ها به پول پاک یا به پول قانونی تبدیل می نمایند، به عبارۀ دیگر عوایدی که از طریق نا مشروع و غیر قانونی بدست می آورند، آنرا رنگ قانونی داده و در اعمال غیر قانونی دیگر به مصرف می رسانند که برای جلوگیری از آن باید قانون متذکره با معیار های بین المللی ترتیب، تصویب و تطبیق می گردید که خوشبختانه این قانون از جانب ولسی جرگه کشور به تصویب رسید و انشاء الله به زود ترین وقت از طرف مجلس محترم سنا و بعد از توشیح ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، تطبیق می گردد.

محترم رییس کُل د افغانستان بانک در

قسمتی از صحبت هایش گفت که قوانین منع تطهیر پول و منع تمویل تروریزم قبلاً هم موجود بود که براساس آن اجراء صورت می گرفت ولی نظر به پیشرفت های نظام بانکی کشور به یک سلسله تعدیلات که مطابق معیار های بین المللی باشد، ضرورت داشت که بعد از این با خاطر آسوده تمام فعالیت های نظام بانکی در پرتو آن صورت می گیرد.

درین کنفرانس مطبوعاتی علاوه بر محترم نورالله دلاوری رییس کُل د افغانستان بانک، محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان، محترم خلیل صدیق رییس انجمن بانکداران افغانستان، روسای بانکهای تجارتی، تعدادی از آمرین شعبات د افغانستان بانک و نمایندگان اطلاعات جمعی اشتراک کرده بودند. ■

د افغانستان بانک میاشتنی اووه کلنه شوه

اووم کال، څلور اتيايمه گڼه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولي میاشت

او همدا ډول ډېری مطالب او مقالې يې په تخصصي توګه د متخصصو اشخاصو لخوا ليکل او چمتو کيږي.

د بانک مجله د پوهنتونونو محصلينو ته يوه معلوماتي منبع ده او د اقتصادي سکتورونو تر څنګ يو شمېر د لوړو زده کړو دولتي او خصوصي مؤسسو ته استول کيږي، همدا ډول پاليسي جوړونکو ادارو ته خپل اغيزمنتوب لري.

دا چې د بانک د مياشتنۍ څلور اتيايمه ګڼه ستاسو په لاس کې ده چې له دې وروسته به د اتم کال فعاليت پيل کيږي. دا اقتصادي مجله د اسنادو او اړيکو د لوی آمریت د مسؤولينو هر يو ښاغلی ايمل هاشور د اسنادو او اړيکو لوی آمر او ښاغلی شفيق الله بارز د دې آمریت د خپرونو او اړيکو مرستيال تر نظر لاندې چاپ کيږي، د دې آمریت د خپرونو مدير ښاغلی یم عفيف د مجلې مسؤول مدير دی او د مطالبو، مقالو او راپورونو د راټولولو او ليکلو مسؤليت د مجلې راپور ورکوونکي هر يو ښاغلی عبداللطيف باياني او ښاغلی عبدالحفيظ شاهين په غاړه لري، د ډيزاين چارې يې ښاغلی خالد احمد فيضي، انځورنه يا عکاسي يې د دې برخې فوټو

ژورناليست ښاغلي زيرک مليا لخوا چمتو کيږي او د وېشلو چارې يې ښاغلی جعفر ايوبي ترسره کوي. د مضامينو او مقالو د ژباړې په برخه کې د اسنادو او اړيکو د لوی آمریت ژباړونکي هر يو ښاغلی عين الله عيان او شاغلی مسعود ودان همکاري کوي او د نړۍ د اقتصادي خبرونو د پاڼې برابرول د افغانستان بانک د کنفرانسونو د جوړېدو مسؤله اغلې راضيه کشتګر په غاړه لري.

د اسنادو او اړيکو د لوی آمریت د خپرونو مديريت وياړي چې د بانک د مياشتنۍ د فعاليت اتم کال پيل او له دې لارې د افغانستان بانک مشرتابه پلوي، قلمي همکارانو او همدا ډول د بانک د مياشتنۍ لوستونکو او مينه والو ته مبارکي وايي.

د تيرو دولسو شمېرو (۷۳-۸۴) په اوږدو کې د مجلې يو شمېر قلمي همکارانو د تخصصي اقتصادي مقالو په رالېږلو سره، د بانک مجله بډايه کړې، اړينه بريښي چې له هغو همکارانو څخه چې د اصلي دندو د ترسره کولو ترڅنګ يې د مجلې په بډايه کې هڅه کړې ده، مننه او يادونه وکړو:

د افغانستان بانک د ختيځ زون اقتصاد

پوه ښاغلی تاج محمد تمکين، د مالي خطرونو د برخې مدير ښاغلی حسيب الله ذکي، د افغانستان بانک د مالي چارو د څارنې د لوی آمریت کارکوونکی ښاغلی محمد داوود نيازی، د پولي سياست د بهرني سکتور څانګړی څيړونکی ښاغلی روشن احمد نادر، د افغانستان بانک د حقوقي مشاوريت د دفتر ارشد سلاکار ښاغلی څارونکی احمد وليد حيدري، د پولي سياست څيړونکی ښاغلی عبدالله مسعود، ښاغلی محمد حليم ستانکزى، ښاغلی مهرزاد حيدرمان، ښاغلی عطاالله ننگ او نور قلمي همکاران او ګران کارکوونکي چې د مجلې په بډايه کې يې له مونږ سره مرسته کړې ده.

په پای کې د اسنادو او اړيکو لوی آمریت د خپرونو مديريت له نورو همکارانو څخه چې د افغانستان بانک په کليدي پستونو کې دندې ترسره کوي، هيله مند دی څو په اکاډميک او علمي مقالو سره خپله مجله غني او بډايه کړي. ■

تدویر ورکشاپ آگاهی عامه در مورد سیستم های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول در ولایت هرات

قسمت دیگر این ورکشاپ محترم هارون وفا مدیر پروژه مؤسسه محترم حرکت چالش های دسترسی به وجوه مالی در افغانستان را مشخص نموده تلاش های خویش را در کاهش موانع و تمویل پروژه های آگاهی عامه و افزایش دسترسی به وجوه مالی ابراز نمود. در ادامه محترم نثاراحمد یوسفزی آمر عمومی ثبت اعتبارات عامه در مورد اهمیت سیستم ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول به اشتراک کننده گان معلومات مفصل ارائه نموده و سیستم های متذکره را عملاً به نمایش گذاشت. در اخیر محترم الحاج محمد عیسی طراب از اشتراک ادارات مربوطه و تلاش های کارمندان زون ساحوی دافغانستان بانک ابراز امتنان نموده و ختم ورکشاپ را موفقانه خواند. ■

کنفرانس های زون ساحوی هرات تدویر نمود. هدف از تدویر این ورکشاپ بلند بردن آگاهی ادارات مربوطه در مورد چگونگی استفاده از سیستم های متذکره و فراهم آوری تسهیلات به منظور افزایش دسترسی به وجوه مالی در ولایت هرات می باشد. محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک طی افتتاح این برنامه سیستم های ذکر شده را به اقتصاد کشور حیاتی دانست و از همکاری بانک جهانی، اداره مالی بین المللی و مؤسسه محترم حرکت ابراز امتنان نمود. متعاقباً انور شاه یوسفی آمر زون ساحوی هرات نقش زون غرب را در اقتصاد کشور حیاتی دانسته و ابراز نمود که سیستم های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول تأثیر قابل ملاحظه در افزایش دسترسی به وجوه مالی در این حوزه خواهد داشت. در

سیستم های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول برای اولین بار در کشور به فعالیت آغاز نموده و بانک های تجارتی عملاً از این سیستم ها استفاده میکنند. در ضمن موجودیت چارچوب قانونی و مقرراتی بلند بردن ظرفیت و آگاهی ادارات مربوطه از اولویت های اداره ثبت اعتبارات عامه د افغانستان بانک می باشد که مبتنی به قرارداد عقد شده با مؤسسه محترم حرکت این اداره برنامه آگاهی عامه را در مورد سیستم های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول به نمایندگان بانک های تجارتی، محکمه تجارتی، احصائی مرکزی، ریاست اقتصاد، اتاق های تجارت، ریاست زراعت، ریاست عدلیه، اتحادیه صنعت کاران، پوهنتون هرات و کارمندان زون د افغانستان بانک در ولایت هرات به تاریخ ۱۴ جوزای ۱۳۹۳ در سالون

اووم کال، خلور اتیایمه کچه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولی میاشت

د برښنایي بانکدارۍ کړنې او د هغه ښه والی

څخه شمېرل کیږي.

نن سبا د مشتریانو اړتیاوې مخ په زیاتیدو دي دوي خپلو بانکي خدمتونو ته په اونی کې اووه ورځې په شپه او ورځ کې ۲۴ ساعته، په سوداګریز ځای، دفتر او کور کې اړتیاوې لري. د نړۍ مخ پر ودې او پرمختللي هېوادونو کې برښنایي بانکي سیستم ډېر په چټکۍ سره مخ په غزیدو دی او د نړۍ ټول هېوادونه د دې په لټه کې دي چې له دې سیستم څخه برخمن شي.

اوس مهال هر هېواد غواړي چې په نړیوال بازار کې ځای پیدا کړي او زړه او دودیزه بانکداري اصلاح کړي، ځکه زړه او دودیزه بانکداري په نړیوال بدلیدونکي اقتصاد کې د منلو وړ نه دی.

په تیره لسیزه کې په بانکي خدمتونو کې په بشپړه توګه او د مشتریانو په

توکو اخیستل او پلورل، د انټرنېټ له لارې په چټکۍ سره د لیلونو له ورکړې نیولې تر فرضونو د ساتلو پورې ټول په برښنایي ډول ترسره کیږي، ځکه چې دودیز بانکي سیستم ډېر یو عادي سیستم او د کاغذي پیسو پر سر ولاړ دی چې په اوسني نړیوال اقتصادي نظام کې د منلو وړ نه دی ځکه هغه خدمتونه چې نن ورته مشتریان اړتیا لري وړاندې کولای نشي. اوس باید بانکي سیستم خلکو ته په ښه او غوره توګه د پیسو د راکړې او ورکړې ټول خدمتونه د پرمختللي برښنایي تکنالوژۍ په واسطه وړاندې او ټول ستونزې چې په مخکیني سیستم کې موجودې وې له منځه یوسي او په فزیکي ډول د مشتري بانګ ته رانګ، د وخت زیات مصرف او همدا ډول شپه او ورځ بانکي خدمتونه ته لاس رسي د دې سیستم له ښه والې

برښنایي بانکداري د نوي کمپیوټري تکنالوژۍ یوه برخه ده، دا سیستم نه یوازې د صرافي اتومات ماشین دی، بلکې د بانکدارۍ اړوند ټول خدمتونه لکه د پیسو تادیه، خرڅلاو، د توکو پیریدنه، په فزیکي توګه د بانک لیدنه، په لنډ وخت کې د بانک اړوند دندې تر سره کیدل او په همدې ډول خپل حساب ته لاس رسی دا ټول د برښنایي بانکدارۍ له فعالیتونو څخه شمیرل کیږي.

د بانکي خدمتونو لپاره نن سبا د مشتریانو غوښتنې ډیرې زیاتې شوي دي، دوي هر چیرته چې ژوند کوي خپلو بانکي خدمتونو ته اړتیا لري، حتی که مشتري په الوتکه کې هم سفر کوي غواړي چې له خپلو بانکي خدماتو څخه په الوتکه کې برخمن شي. په برښنایي بانکي سیستم، سوداګرۍ، د

اړتياوو کې خورا د پام وړ بدلونونه راغلي دي. مشتریان کولای شي چې په شپه او ورځ کې ۲۴ ساعته او په اوونۍ کې اووه ورځې د خپل جاري او سپما حساب ټول بیلانسونه ترلاسه، د بانکونو د اړوند خدماتو څخه استفاده، د سفر په حالت کې د مالي اړتیاوو له منځه وړل، کورني بانکي خدمتونه وړاندې کول، د کار او فعالیت د لگښتونو کمول، د زیارایستونکو مالي چارو لیرې کول، د مارکیت په پراختیا کې مرسته، د چارو په لگښت کې کموالی، د مشتریانو او د کارکوونکو وخت نه ضایع کول او د انټرنټ او ویب سایت له لارې د نړۍ په هر گوټ کې د بانکي خدمتونو څخه استفاده کولای شي.

د برښنايي بانکي تادیاتي سیستمونه

له پلاستيکي پیسو څخه چې نوي عصري سوداگریز بانکونه، چې د نړۍ په پرمختللو او مخ پر ودې هېوادونو کې شتون لري په ملي او نړیواله کچه استفاده او له هغې څخه کار اخیستل کیږي، د سوداگریزو بانکونو لخوا د خپلو مشتریانو د لا هوساینې لپاره صادريږي چې عبارت دي له:

۱: card ATM ای، ټي، ام کارټ

۲: card CREDIT کريدت کارټ

۳: card DEBIT دبت کارټ

۱- د ای ټي ام دبیت کارټ دا کارټ چې یو تبدیل شوي جوړښت دی د یو ځانګړې شمیرې په وهلو سره د پیسو په ځانګړو ماشینونو کې مشري کولای شي چې په یوه ورځ د خپل بانکي حساب څخه محدود اندازه پیسې راوباسي. په دې سیستم کې بانک د اضافه کارکوونکو څخه ساتل کیږي او مشري پرته له کوم ځنډ یا قطاره د دې کارټ څخه ګټه پورته کولای شي.

۲- کريدت کارټ

دا کارټ په اصل کې د تادیبي یو وسیله ده چې مشري په مارکیټ کې د نوموړي کارټ سره خپلې اخیستنې پوره کوی.

۳- دبت کارټ

دا کارټ چې چکي کارټ هم ورته ویل کیږي په ټاکل شوي ځایونو لکه لویې مغازې، هوټلونو او پترول پمپونو کې استعمالیږي. مشري ته د دبت کارټ د استعمال اجازه په همغه اندازه ورکول کیږي په کومه اندازه چې یو مشري په خپل بانکي حساب کې پیسې ولري.

همدا راز بانکونه یو ډول تېلفوني بانکي پلاستيکي کارټونه هم صادروي،

مشتریان کولای شي چې د هغې په واسطه خپل بانکي حسابونه وګوري او خپل اجرات پرته له دې څخه چې بانک ته لار شي تر سره او شپه او ورځ د بانکي خدمتونو څخه برخمن شي. د کاغذونو کارول په بانکونو ډېر کم او د هغې پر ځای د پیسو د برښنايي لیبرد خدمت (Electronic Funds Transfer Service) په ملي او نړیواله کچه تادیاتي سیستم تر سره کیږي. که چیرې یو سوداګر وغواړي چې د مارکیټ څخه یو توکی واخلي د دې اړتیا نشته چې نقدې پیسې یا بانکي چک ځان سره ولري، په دا سیستم کې نه یوازې مشري ته بلکې دوکاندار او پلورونکي ته هم ډېر آسان او هوسا وي ځکه چې بانک ته د پیسو لیږد، په لار کې د غلا کولو د خطر څخه لیرې او د پیسو له شمېرلو څخه ډاډمن وي. ■

عبدالحفیظ شاهین

اخیستنه:

www.benewa.com

www.bbc.co.uk

متشېن، پانګوال او خلک بايد د چاپېريال ساتنې ته پاملرنه وکړي

مصرف په پام کې نیولو سره د یو روغ او له هر ډول لوګي او ککړتیا څخه پاک چاپېریال د ساتلو لپاره هڅه وکړي خو د انسانانو د ناروغۍ سبب ونګرځي. د دې ترڅنګ خلک هم باید د دې موضوع په اړه چې د انسانانو د روغتیا او د هېواد د پاکوالي لپاره لاره هواروي، پاملرنه وکړي. ■

باندې اغېزه پرېږدي. د موادو ضایعات او د تولید په مرحله کې د نفتي موادو کارول د لوګي او د هوا د ککړتیا لامل کېږي او چاپېریال ته زیانونه رسوي چې دا حالت د انسانانو د روغتیا لپاره ستونزې جوړوي او په پایله کې د خلکو پر هوساینې او آرامتیا باندې ناوړه اغېزه پرېږدي. له همدې امله ګران پانګوال او متشېن باید د ضایعاتو او سونګ توکو د

د افغانستان د اسلامي جمهوریت دولت او د دې ترڅنګ خصوصي سکتور په تېرو دولسو کلونو کې په یو شمېر برخو کې په تېره بیا په اقتصادي ډګر کې د پام وړ پرمختګ کړی دی چې په هېڅ صورت نشو کولی ترې سترګې پټې کړو. خو باید ووايو چې درې اصلي پړاوونه چې (استخراج، تولید او مصرف) دي، ټول په بېلابېلو مرحلو کې ضایعات لري چې پر چاپېریال

بيکاري او د هغې د حل لارې چارې

تاج محمد تمکين

د افغانستان بانک د ختيځ زون اقتصاد پوه

کار کولو مناسب شرایط او همدارنگه د زده کړې مناسبې اسانتیاوې ټول هغه څه دي چې د هېواد پیرۍ سلنه خلک ترې تر اوسه پورې بې برخې پاتې دي، په تیره یوه لسیزه کې که څه هم د بیکارۍ کچه څه نا څه ټیټه شوی ده خو لا هم هغه موخې ته نه یو رسیدلي. چیرته چې سوکاله او ارامې ټولنې ژوند کوي، لا هم زمونږه پیرۍ هېوادوال د

هره ورځ چې د هېواد د لویو ښارونو په بازارونو کې سهار وگورۍ نو په سلگونه خوار او غریب خلک د دې په طمع د سرک په غاړه ناست وي چې کار ورته پیدا شي او یا هم روزمره یې څوک دیاړی (ورځني کار) ته بوځي، دا هغه څه دی چې په روزمره ډول یې د کابل په شمول ننگرهار، مزار، هرات او شاوخوا د هېواد په ټولو ښارونو کې لیدلای شۍ. دغو خوارو خلکو وچې شونې او خړ پر مخونه له ورايه د دوی د غربت قصه بیانوي، له بده مرغه افغانستان اوس هم د هغو هېوادونو په قطار کې راځي چیرته چې د پېرۍ خلکو لپاره د ژوند بنسټیز شرایط برابر ندي او پېرۍ خلک یې د پېرو ستونزو او کړکېچونو سره ژوند تیروي، د خېناک پاکې اوبه، د اوسیدو لپاره مناسب استوگن ځایونه، پاکه هوا، د

اووم کال، څلور اتيايمه مېنه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولي مياشت

کيږي او هر هغه هېواد چې د بيکارۍ کچه پکې کمه وي ويلای شو چې د نورو هېوادونو نه په اقتصادي پرمختګ کې مخکې دی. بيکاري عموماً دوه ډوله لري چې يو يې اختياري بيکاري ده چې په دې کې هغه ډله خلک راځي چې د کار کولو وړ وي او د کار زمینه هم ورته برابريږي خو کار نه کوي او دا ډله خلک زمونږ هېواد افغانستان کې د شمېر له پلوه کم دی، دوهم ډول يې غير اختياري بيکاري ده چې په دې کې هغه ډله خلک راځي چې کاري عمر ولري، کار ته اړتيا هم ولري او د کار کولو لپاره تيار هم وي خو له بده مرغه د کار کولو زمینه ورته برابره نه وي او کار ورته نه پيدا کيږي او دې ډله کې زمونږه ډېری شمېر افغانان شامل دي، غيراختياري بيکاري په خپل وار سره څو ډولونه لري لکه موسمي بيکاري چې د موسمي صنعتي فصلونو له امله رامنځته کيږي يعنې هغه خام مواد چې د يو ځانګړي فصل او يا موسم پورې تړلي وي او چې موسم ختم شي نو پکې بوخت کسان هم بيکار کيږي، بل ډول يې مسلکي بيکاري ده چې په هېواد کې د توليد د نويو لارو چارو او نويو ماشينونو له امله رامنځته کيږي لکه د کمپيوټر د راتګ سره په دفترونو کې د زيات کسانو د شتون ضرورت نه محسوسيږي او ډير کسان ورسره بيکاره شوي دي او يا د

»

بې وزلي د کړنې نه هم لاندې ژوند کوي او لا هم د ډېرو افغانانو ورځنۍ عايد د يو ډالر څخه هم کم دی. په بيکارۍ غبرګون چې څه ده او څنګه يې مخه نيولای شو.

بيکاري په يوه ټولنه کې د اقتصادي او بشري منابعو د ضايع مفهوم او معنی لري. ځکه چې دا يوه ښکاره خبره ده چې انساني انرژي (کار) د زيرمه کيدلو وړ نه وي ځکه چې د کار کچه په وخت يا زمان سره ټاکل کيږي نو نشو کولای چې وخت يا زمان زيرمه کړو او د دې ترڅنګ چې بيکاري د ټولني لپاره يو ستر ناورين دی په ټولنه باندې يو غټ بوج هم دی. کله چې اقتصادي فعاليتونه د هغې د ظرفيت څخه په کمه اندازه تر سره شي نو د اقتصادي موثريت مانع ګرځي او يا هم ويلای شو چې کله د توليد عوامل د هغې د ظرفيت نه په کمه اندازه وکارول شي نو بيکاري رامنځته کيږي، لنډيز سره بيکاري په ټولنه کې داسې يو حالت دی چې د ټولنې هغه وګړي د کار کولو توانايي ولري او دوي کار ته چمتو وي چې وېې کړي خو ولې دوي ته د کار زمینه نه وي مساعده شوې او يا هم د کاري عمر په منځ کې چې څوک کار کول وغواړي او کار ورته پيدا نه شي بيکاري ګڼل کيږي.

بيکاري د يو هېواد اقتصادي پرمختګ د اندازه ګيرۍ لپاره هم يو بنسټ ګڼل

کرنې د ميکانيزه کيدو په صورت کې ياده بيکاري رامنځته کيږي. پټه بيکاري هغه ده چې په توليدي ډگر کې د زياتو کسانو د مصروفيدو له امله چې د توليد په زياتيدو باندې کوم اغيز هم نه اچوي رامنځته کيږي او پرمختيايي هېوادونو کې دا ډول بيکاري زياته ده خصوصاً د کرنې برخه کې به يو جريب پټي کرلو او سمبالښت باندې به لس کسان بوخت وي په دې حال کې چې دغه يو جريب ځمکې کر او سمبالښت دوه کسه هم په اسانۍ سره کولای شي. د غير اختياري بيکاري بل ډول دوراني بيکاري ده چې کارگرانو د تقاضا د زياتوالي او کموالي په بنسټ رامنځته کيږي يعنې کله کارگرانو ته تقاضا کميږي او کله زياتيږي چې دغه دوران کې رامنځته کيدونکي بيکاري ته دوراني بيکاري وايي.

افغانستان د غيراختياري بيکارۍ د ستونزې سره مخ دی او هره ورځ د بيکارانو په کچه او شمېر کې زياتوالی راځي، کال په کال د پوهنتونونو څخه په زرگونه محصلين فارغيږي چې کار ته اړتيا لري او همداشان ډيری نور کسان چې ټولنه کې رالويږي د کار کولو لپاره اړتيا لري خو لا تراوسه پورې په کافي ډول د بيکارۍ د مرض د ختمولو لپاره اسانتياوې ندي برابر شوي چې ورسره د بيکارۍ کچه تر ډيره پورې راکمه شي.

اووم کال، څلور اتيايمه مېنه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولي مياشت

اوس دا خبره رامنځته کيږي چې څه بايد وشي چې په هېواد کې د بيکارۍ کچه تر ډيره حده پورې راټيټه شي.

تر هر څه د مخه په هېواد کې سياسي ثبات ډير زيات مهم دی که چيرته په هېواد کې سياسي ثبات راوستل شي نو دا کار د دې لامل کيږي چې په افغانستان کې هم د هېواد خپل بډايه خلک او هم بهرني پانگه اچونکي پانگونه کوي او د پانگونې په ترڅ کې به ډيری شمېر افغانانو ته د کار کولو زمينه برابره شي او دا کار د ملي عايد په زياتوالي باندې هم د پام وړ اغيز غورځوي، همدارنگه ترڅنگ يې بايد صنعت ته زياته پاملرنه وشي ځکه چې د اقتصادي پرمختگ لپاره صنعت ډير مهم دی او د صنعت په برخه کې زياته اندازه کارگران په کار گمارل کيدای شي.

همدارنگه دولت ته پکار دی چې پانگه وال وهڅوی تر څو هغوي په دې پوه شي چې د هېواد دننه کې د هغوي خپل توليد ته لمریتوب ورکول کيږي، د دې کار لپاره اړينه ده چې دولت په وارداتو باندې لوړې ماليې ولگوي تر څو د کورني توليداتو لپاره تقاضا زياته شي، په پايله کې ورسره عرضه کونکي عرضه زياتوي او دې لړۍ کې بيا زيات شمېر کارگرانو ته اړتيا ليدل کيږي او د بيکارۍ کچه ورسره تر ډيره حده پورې راکميدای شي. د کانونو برخه د هېواد د اقتصاد هغه برخه ده چې د استخراج

او همدارنگه د کار پروسه کې يې په زرگونه کارگران جذبيدای شي او د هېواد د اقتصاد لپاره تر ټولو ډير ارزښت لري، په افغانستان کې په لسگونه ستر کانونه کشف شوي دي خو له بده مرغه کوم د پام وړ کار په ټولو باندې نه دی شوي، که چيرته د کانونو سکتور ته پاملرنه وشي نو په زرگونه کسانو لپاره د کار کولو زمينه برابره شي او ملي عايد به ورسره دومره لوړ شي چې دا هم ممکنه ده د بودجې کسر ورسره تر ډيره زياتې اندازې پورې کم شي او همدارنگه د بيکارۍ کچه به ډير زيات حده پورې کم کړي.

بله خبره تر ټولو مهمه دا ده چې د افغانستان دولت بايد د کار په ساحه کې د نورو هېوادونو سره قراردادونه وکړي او هغه کارگران چې فني او حرفوي زده کړې يې دلته کړي وي د پروتوکولونو په بنسټ بهرنيو هېوادونو ته وليږي او د کار زمينه به ورته برابره شي.

که چيرته د بيکارۍ د لمنځه وړلو لپاره دې ټکو ته پام وشي نو ډير ژر به افغانستان د بيکاري له مرضه خلاص او د سوکاله او خوشاله هېوادونو په لومړني لسټ کې به راشي. ■

ضرورت ایجاد سردخانه ها برای نگهداری محصولات زراعتی در کشور

توسعه سکتور اقتصادی کشور حایز اهمیت است که در زمینه اشتغال زایی، افزایش درآمد های ارزی و... کمک می نماید.

افغانستان با داشتن انواع میوه ها مانند انگور، سیب، ناک، خربوزه، تربوز و ... به سردخانه ها نیاز دارد تا محصولات فوق الذکر را نگهداری و از این طریق عواید صادراتی کشور را افزایش دهد. با فرارسیدن فصل میوه اکثر باغداران به دلیل اینکه محصولات شان فاسد یا ضایع نگردد در کنار جاده ها

از اینکه زراعت و باغداری مهم ترین بخش اقتصاد افغانستان را تشکیل میدهد. با توجه به بخش زراعت می توان به رشد و انکشاف اقتصادی خوبی دست یافت. زیرا در شرایط کنونی زراعت در این کشور بهترین گزینه برای ایجاد زیر ساخت های اقتصادی محسوب می شود. بیشترین جمعیت کشور که حدود ۸۰ فیصد را تشکیل می دهد در عرصه های مختلف زراعت اشتغال دارند و این سکتور نقش بارزی در رشد اقتصاد خانواده ها داشته و همچنان در رشد و

بشر همواره در تلاش جستجوی راه های است که بتواند محصولات زراعتی را برای زمان نسبتاً طولانی نگهداری نماید. یکی از شیوه های که برای نگهداری محصولات زراعتی از قبیل انواع میوه ها و سبزیجات، مانند، سیب، انگور، انار، ناک کچالو، سیر، پیاز و ... متداول می باشد، همانا سرد خانه ها است که از این طریق متشبین می توانند محصولات مورد نظر را نگهداری و در یک زمان مشخص بدون ضایعات به بازار عرضه نمایند.

اووم کال، څلور اتيايمه مځنه د ۱۳۹۳ کال د غبرگولي مياشت ۱۹

محصولات خود را به قیمت کم عرضه کرده و عاید ناچیزی را بدست می آورند.

با وجود این همه، نبود سردخانه ها نه تنها معضله ای برای تجار و متشبهین پایتخت است بلکه از این رهگذر سایر تجار و متشبهین خصوصی دیگر ولایات شاکی اند. زیرا در عدم موجودیت سردخانه ها آنها نمی توانند که محصولات زراعتی و باغی خود را نگهداری و بعداً به یک قیمت مناسب به بازارهای داخلی عرضه و یا به خارج از کشور صادر نمایند. لزوم ایجاد سردخانه ها برای نگهداری و صادرات محصولات زراعتی در هر کشور یک امر ضروری پنداشته می شود. زیرا سردخانه ها محل حفظ و نگهداری محصولات زراعتی و باغی، مواد غذایی، لبنیات و غیره تولیدات زراعتی بوده و این امر حاکی از اهمیت احداث سردخانه ها در ایجاد صرفه جویی اقتصادی بخصوص برای تولیدکنندگان محصولات زراعتی و باغی می باشد.

سردخانه ها در کاهش ضایعات محصولات تازه خیلی ها کمک نموده و نقش کلیدی را در این مورد ایفاء می نمایند و به عنوان نقطه میان تولید و بازار می تواند در حفظ کیفیت محصول نقش اساسی داشته باشد. بدون سردخانه ها در

مناطق مختلف، امکان تولید پایدار ممکن نبوده و در هر فصل سال، بخشی از محصول دهاقین و باغداران به ضایعات تبدیل خواهد شد. باید گفت که سردخانه های میوه به عنوان مراکز ذخیره سازی نقش مهمی را در تنظیم بازار و رونق صادرات ایفاء می نماید.

در سردخانه ها، مردم، تولید کنندگان و متشبهین بخش خصوصی، محصولاتی را که توسط شان تولید شده یا محصولاتی را که در زمان تولید و یا فصل همان میوه خریداری نموده اند، نگهداشته و بدین ترتیب در فصل دیگر سال به بازار عرضه و فایده بزرگی را نصیب خود و اقتصاد کشور کرده و از ضیاع محصول تا حدی جلوگیری می کنند. بطوریکه سیب را در فصل آن به قیمت پایین خریداری و در سردخانه ها نگهداری و آنرا در فصل های دیگر به قیمت مناسب می فروشند. همچنان با ذخیره سازی میوه ها امکان ایجاد تعادل عرضه و تقاضا در هر زمانی از سال فراهم می شود.

با در نظر داشت اینکه افغانستان یک کشور زراعتی است و اکثریت صادرات کشور را میوه های تازه و خشک تشکیل میدهد. نبود سردخانه ها یکی از معضلات جدی بشمار رفته و ایجاد سردخانه ها برای نگهداری محصولات

زارعتی تازه در هر گوشه و کنار این کشور یک امر حتمی بشمار میرود. چون مقدار زیادی از محصولات افغانستان بسته بندی و به سایر کشورهای دنیا صادر می شود که در نبود سردخانه ها تنها باغدار یا دهقان متضرر نشده بلکه تجار و مصرف کنندگان هم از این ضرر در امان نخواهند ماند.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان باید در بودجه سال بعدی یک مبلغی را جهت ایجاد سردخانه ها برای حفظ و نگهداشت محصولات تازه باغی و حیوانی مد نظر گیرد و همچنان سرمایه گذاران در تلاش باشند تا مشکلات باغداران، تجار و متشبهینی را که در این ناحیه مصروف فعالیت اند رفع و به این ترتیب از ضایعات میوه های تازه جلوگیری نمایند تا عاید خوبی را به خود و اقتصاد کشور سرازیر نمایند و سرانجام توسعه صادرات، ایجاد اشتغال برای مردم، تنظیم بازار و ثبات قیمت ها از دیگر مزایایی توسعه سردخانه ها در کشور محسوب می گردد. ■

یما عقیف

د سیمې اسعارو کارولو لپاره د اسیا د بانکي مبادلو اتحادیې ته د ایران وړاندیز

ایران د اسیا د بانکي مبادلو د اتحادیې (Union Asian Clearing) اتو غړو هېوادونو ته وړاندیز کړی دی چې په خپلو مبادلو کې د سیمې له اسعارو څخه کار واخلي او د سویفت سیستم کارولو پرځای د هغه کمپیوټري پروگرام په مرسته یو بل سره بانکي اړیکې ټینګې کړي چې د ایران د مرکزي بانک لخوا ډیزاین کېږي. د دې وړاندیز موخه په راکړه ورکړه کې د ډالر او یورو د خطر له منځه وړل ویل شوی دی خو د ایران سوداګر د نړۍ په بانکونو کې د اسعارو د مبادلې او لېږد په برخه کې ستونزې ونلري.

د ایران د مرکزي بانک د نړیوالې ادارې مدیر حسین یعقوبي د تسنیم خبري اژانس ته وویل: غړي هېوادونو د سیمه ییزو مبادلو لپاره د سیمې اسعارو کارول منلې ده او پدې اړه یې هوکړه لیک لاسلیک کړی دی. او غړي هېوادونه کولی شي چې د خپلو مبادلو لپاره له بېلابېلو اسعارو څخه ګټه واخلي. ایران حتا د ریال پولې واحد د کارولو وړاندیز هم وکړ، خو څارنیزو غړو وویل چې دا موضوع لازياتې څېړنې ته اړتیا لري. د یعقوبي په وینا د ایران له لیده د

هندوستان روپی د نورو اسعارو په پرتله باثباته او په اړه یې د نظر اتفاق هم زیات دی.

د مرکزي بانک د نړیوالې ادارې مدیر دا هم وویل چې د اتحادیې غړو هېوادونو د بانکونو ترمنځ د فعالیت لپاره د کمپیوټري پروگرام تولید او وړاندې کولو په اړه هم هوکړه لیک لاسلیک کړی دی: مونږ ته یې د ۹ میاشتو وخت راکړی چې دغه کمپیوټري پروگرام چمتو او وړاندې کړو؛ دا چې پروگرام بشپړ شي نو پر غړي هېوادونو باندې یې وپلورو او د هر پیغام له پلوه ورڅخه پیسې ترلاسه کړو. دغه کمپیوټري پروگرام د (سپام) د مالي الکترونيکي پیغام رسولو ته ورته پروگرام دی. د دې ترڅنګ تمه کېږي چې د اسیا د بانکي مبادلو د اتحادیې غړي هېوادونه د ایران غیر تحریمي بانکونو ته د شعبې او د استاذۍ دفتر جوړولو اجازه ورکړي.

"له پاکستان، سریلانکا او هند سره د اړیکې ټینګول پدې دلیل خورا زیات ارزښت لري چې اوس مهال هند د ایران د نفتو دویم ستر واردوونکی دی. "د نوموړي په وینا د ایران لپاره په لومړي سر کې له پاکستان، سریلانکا او هند سره د اړیکې ټینګول ډېر مهم دی

او دا پدې دلیل چې اوس مهال هند زمونږ د نفتو دویم لوی واردوونکی دی، له همدې امله له دې هېوادونو سره همکاري زیاته ده.

سویفت
سویفت د بانکونو ترمنځ د مالي اړیکې نړیوال سیستم دی چې د بانکي مبادلو په اړه د معلوماتو د لېږد لپاره یو معیاري، د اعتماد وړ او خوندي شبکه وړاندې کوي.

د نړۍ شاوخوا ۲۰۹ هېوادونه له دې سیستم سره تړلي دي. د بنديزونو له کبله د ایران د دولتي بانکونو او مرکزي بانک اړیکې د ۱۳۹۰ لمريز کال راپدېخوا له سویفت سره پرې شوې دي، خو خصوصي بانکونه له سویفت سره تړلي دي.

سویفت ته د لاسرسي نشتوالي له امله او د دې ستونزې د جبرانولو لپاره ایران د (سپام) مالي الکترونيکي پیغام رسولو کمپیوټري پروگرام طرح کړی دی او هغه یې د تېر کال د تلې میاشتې راهیسې د سویفت پرځای ټاکلی دی. ویل کېږي چې ۱۵ د ژنو په خبرو اترو کې د سویفت بندیز د لرې کولو لپاره ژمنه کړې ده. □

سرچینه: بي بي سي
ژباړونکی: مسعود ودان

د نړۍ اقتصادي خبرونه

پر روسیې د G7 هېوادونو د نویو بندیزونو خبرداری

د نړۍ اووه سترو صنعتي هېوادونو په یوه ګډه بیانیه کې روسیه د (اوکراین د ځمکنۍ بشپړتیا د سرغړونې د دوام له امله) غندلې او خبرداری یې ورکړی چې د نورو بندیزونو لګولو ته چمتو دي.

د برتانيا، جرمني، امریکا، ایټالیا، جاپان، فرانسې او کاناډا مشران چې د بروکسل په غونډه کې دي په دغه بیانیه کې ویلي روسیې ته د سزا ورکولو لپاره د (هدفی بندیزونو ډېرېدو او معنا لرونکو اقداماتو) پورته کولو ته چمتو دي.

د جرمني صدراعظمې انګېلا مېرکل هم په دې اړه خبريالانو ته وویل (مونږ نه شو کولای په اوکراین کې تر دې ډېره بې ثباتي وزغمو).

اغلې مېرکل وویل: "مونږ مخکې هم ویلي و، چې په دې اړه یوه درې پړاوويزه طرحه لرو: په اقتصادي برخه کې له اوکراین نه ملاتړ، له روسیې سره خبرې اترې او که پرمختګ و نه شي د سختو بندیزونو شونتیا هم شته".

دا غونډه له هغه راوروسته چې روسیه د

کریمیا د یو ځای کېدو له امله له دغې ډلې ووېستل شوه او د اتو صنعتي هېوادو ډله پر اوو بدله شوه، د دوی لومړنۍ غونډه ده.

د اوکراین په ختیځ کې چې له روسیې سره ګډه پوله لري، نارامیو زور اخیستی او روس پلوې ملېشې او حکومتي ځواکونه د خپلو سنگرونو د ساتلو او نور پرمختګ لپاره جګړې کوي.

لویدیځ هېوادونه روسیه تورني چې د اوکراین په ختیځ کې د ناکرارو په دوام کې لاس لري، خو مسکو دا تورونه ردوي.

ټاکل شوې وه د صنعتي هېوادونو دا غونډه د روسیې په سوچي ښار کې جوړه شي، خو د روسیې له لرې کېدو وروسته دا غونډه د بلجیم په پلازمېنه بروکسل کې وشوه.

سرچینه: بي بي سي

ای اېم اېف بریتانیا ته د کورونو د بیوپر خطر خبرداری ورکړی

د پیسو نړیوال صندوق (ای اېم اېف) د بریتانیا حکومت ته خبرداری ورکړی

چې د کورونو په چټکۍ لوړېدونکې بېي او د تولید ټیټوالی د بریتانیا اقتصادي رغېدا پر وړاندې تر ټولو لوی ګواښ جوړوي.

دغه سازمان ویلي د ملکیتونو بېي کېدې شي کورنۍ لا نورې د عایداتو او سود کچو د خطر له ټکانونو سره مخامخ کړي.

ای اېم اېف د انګلستان پر بانک غیر کړی، چې د کورونو پړسوب د مخنیوي لپاره د تګلارې تدبیرونه "وختي او په تدریجي ډول" وټاکي.

د پیسو نړیوال صندوق په اپریل کې ویلي وو، د بریتانیا اقتصاد به په ۲۰۱۴ کال ۲.۹ سلنه وده لري.

د ای اېم اېف راپور ویلي "د کورونو بېي په ځانګړي ډول په لندن کې لوړې دي او خبره لا پسې پراخېږي. تر دې دمه له پورونو سره په تړاو د پړسوب یو څو نمونوي نښې شته".

د پیسو نړیوال صندوق راپور کې زیاته شوې "له دې سره د پورونو اخیستونکو د عایداتو پرتله د کورونو پېر نویو پورونو په کچه کې پرله پسې زیاتوالی

بنيي کورنی په پرله پسې ډول لا د عایداتو او سود کچې د خطر له ټکانونو سره مخامخېږي."

ټاکل شوې د انگلستان بانک د مالي تگلارې کمېټه د روان جون په وروستیو کې سره غونډه وکړي او کېدې شي د کورونو د پېر پورونو د ورکړې کنټرول لپاره تدبیرونه اعلان کړي.

دغه بانک په تېره فبرورۍ کې ویلي وو په اقتصاد کې لا تر اوسه د "په ټپه ولاړ" حالت لویې نښې شته، په دې معنا چې د پانګونې د کمښت له امله اقتصاد په خپل پوره ځواک وده نه کوي.

وړاندې د بریتانیا د ملي شمېرنې دفتر په ډاګه کړې وه، چې له نورې نړۍ سره د بریتانیا د سوداګرۍ کسر، یا د هغو توکو او خدمتونو د ارزښت ترمنځ توپیر چې دغه هېواد یې صادروي او واردوي، په اپرېل کې ۲.۵ ملیارډ پونډو ته پراخ شوی و.

سرچینه: بي بي سي

قطر کې د بهرنیو کارګرانو اړوند قانون کې نرمښت

قطر کې حکومت د ۲۰۲۲ فوټبال

نړیوال جام سیالیو ته په پام کې نیولو سره د بهرنیو کارکونکو اړوند یوه جنجالي قانون کې نرمښت راوستی.

د فوټبال جام سیالیو له ترسره کېدو مخکې پر قطر خورا ډېر فشار و، چې د بهرنیو کارګرانو اړوند قانون کې نرمښت وکړي، چې له مخې یې بهرنيان یوازې له یوې کمپنۍ یا کفیل سره کار کولای شي.

د بشري حقونو سازمانونو دغه قانون په نوی عصر کې د غلامۍ په معنا یاد کړی دی.

د کفالت قانون کې بدلون دغه هېواد کې د کار قوانینو کې د پراخو بدلونونو یوه برخه ده او د پلي کېدو لپاره یې کومه نېټه نه ده ټاکله شوې. قطر کې د کارګرانو ډېری یې بهرنيان دي.

تیر کال دغه هېواد کې د کار چاپیریال د خوندیتوب د نیمګړو اسانتیاو له کبله ۱۸۰ کسان وژل شوي دي.

دې سره د دغو کارګرانو د اوسېدو شرایطو په اړه هم اندېښنې څرګندې شوې دي.

پلازمېنه دوحه کې چارواکو د یوې

خبرې غونډې په ترڅ کې دغو قوانینو کې بدلون اعلان وکړ.

د دوی په وینا هیله مند دي، چې د کاري هوکړو پر اساس جوړ سیستم به وړاندې کړي.

"دغه اصلاحاتو کې به دا هڅه هم وشي چې له هېواده وتلو مخکې له کفیل نه د اجازې اخیستو شرط هم له منځه یوړل شي."

دغه موضوع له هغه وروسته رابرسېره شوه، چې یوه الجزایري لوبغاړي ته له قطري کلب سره یې د حق الزحمې پر سر لاندې وه، تر یوه کال پورې له هېواده د وتلو اجازه نه ورکول کېده.

فبرورۍ کې د ۲۰۲۲ فوټبال جام منتظمینو د فوټبال نړیوال سازمان فیفا له لوري له فشارونو وروسته د کارګرانو حقونو ورکولو لپاره یو پلان اعلان کړ. سرچینه: بي بي سي

متصدی صفحه: راضیه کشتګر

فساد

مالی

بزرگترین چالش فرا راه رشد و توسعه اقتصادی افغانستان

بخش سوم

۹. راهکارهای مبارزه با فساد اداری در افغانستان

عوامل متعددی شامل افزایش حقوق بخش دولتی، وضع مقررات و قوانین مؤثر، مطبوعات، آگاهی عمومی نسبت به مقررات و قوانین، سیستم های مالی و کارا، اصلاح ساختار اداری، عدم سیاسی کردن سیستم اداری و خصوصی سازی می توانند در کنترل و جلوگیری از فساد اداری مؤثر باشند. در مجموع، یکی از مهم ترین دلایل اشاعه فساد اداری، فقدان ساختارهای شفاف و روشن انجام امور در سازمان ها است. در محیط های اداری غیر شفاف و مبهم، امکان انحراف اداری افزایش می یابد و انجام رفتارهای فساد آلود تسهیل می شود. بنابراین، می توان ادعا کرد که مؤثرترین و کارآمدترین شیوه مبارزه با فساد اداری، خروج از فضای تاریک و سایه و شفاف سازی محیط و ساختار اداری است. لذا حسابرسان می توانند نقش بسیار مهمی را در جلوگیری از فساد داشته باشند و از این طریق در رشد و توسعه کشور سهم بسزایی گیرند.

حسین الله ذکی
مدیر بخش خطرات مالی د افغانستان بانک

(الف) راهکارهای سازمانی:- کاستن از حجم تصدیهای دولت و خصوصی سازی، کاستن از حجم قوانین و ساده و شفاف سازی آنها، شایست سالاری در عزل و نصب ها، اصل قرار گرفتن خدمت به مشتریان در دستگاههای دولتی، مشارکت کارکنان در اداره امور، ملزم ساختن دستگاه های دولتی به پاسخگویی به افکار عمومی، برگزاری دوره های آموزشهای مقابله با فساد اداری (ب) راهکارهای فرهنگی و اجتماعی:- ترویج فرهنگ وظیفه شناسی و وجدان کاری، آگاه ساختن مردم به قوانین، مقررات و حقوق شهروندی (ج) راهکارهای سیاسی:- تقویت نهادهای نظارتی جامعه مدنی مثل مطبوعات، احزاب و سازمانهای غیر دولتی، سیاست زدایی نظام اداری، تقویت دموکراسی در جامعه، تقویت استقلال دستگاه قضایی (د) راهکارهای اقتصادی:- اصلاح نظام پرداخت حقوق کارکنان دولت و متناسب کردن آن با سطح تورم و هزینه ها، متناسب نمودن پرداخت ها با عملکرد، کوچک کردن دولت، حذف انحصارات اقتصادی، حذف سببایدی ها

۱۰. نتیجه گیری

به طور کلی فساد زیان های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و همچنین موجب تضعیف اعتقاد و اعتماد مردم به ظرفیت ها و توانایی های یک حکومت و در آخر قطع امید از دولت ها خواهد شد. به طور کلی فساد یکی از علل سقوط دولت ها و حکومت ها البته در دوران های گذشته بوده است. اما در دنیای کنونی به علت گسترش و توسعه ابزارها و وسایل ارتباط جمعی، افزایش سرعت حرکت به سمت جهانی شدن اقتصاد های ملی، دلبستگی بیش از پیش کشورها به همدیگر و کاهش قلمرو و اقتدار حاکمیت ملی و سیر فرسایشی آن در حوزه های مختلف اقتصاد، سیاست و فرهنگ، روزه روز براهمیت و حساسیت مبارزه با فساد مالی و اداری افزوده می شود، طوری که سازمان های مهم بین المللی نظیر سازمان ملل متحد، بانک جهانی، سازمان شفافیت بین الملل و اتحادیه اروپا مبارزه با آن را توصیه کرده اند. به دلیل اهمیت و حساسیت موضوع، مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۲۰۰۰ به کشورهای عضو توصیه کرد که یک قانون بین المللی برای مبارزه با فساد تدوین شود و در جلسه عمومی مورد تصویب قرار گیرد. در همین راستا این سازمان کمیته ویژه ای را برای مبارزه با فساد در سال ۲۰۰۳ تشکیل داد. در این کمیته و کنوانسیون مبارزه با فساد و نابودی آن از وظایف حکومت ها دانسته شده است. بیشتر کشورهای پیشرفته و اتحادیه اروپا به طور کلی یکی از شاخص های دولت خوب را مبارزه آن دولت با فساد مالی می داند. در دین اسلام هم موضوع مبارزه با فساد مالی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. اما فساد مالی و اداری عارضه ای چند بعدی است که تبلیغات منفی آن بالای عرصه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بسیار سنگین و حتی در برخی موارد غیر قابل جبران است. از این رو مقابله با آن می تواند نقش به سزایی در تخصیص مطلوب منابع، افزایش سرمایه گذاری، اشتغال و رفاه عمومی داشته باشد و موجب استحکام پایه های حکومت افغانستان شده و اعتماد مردم به دولت را افزایش می دهد. به امید رفع کامل فساد اداری، مالی در سراسر افغانستان.

۱۱. پیشنهادات

فساد موجب ناکام ماندن تلاش های فقرزدایی، از بین رفتن سرمایه اجتماعی و ایجاد بی انگیزگی و بدبینی در اجتماع گردیده، زمینه تضعیف روحیه افراد درستکار را فراهم می آورد و در نهایت فساد موجب انحطاط شده و سیاست های دولت را در تضاد با منافع اکثریت قرار می دهد و باعث هدر رفتن منابع ملی می شود. بنابراین کاهش و از بین بردن فساد اداری و مالی در سکتور های دولت افغانستان پیشنهادات ذیل ارائه میگردد.

♦ فساد اداری را عمدتاً در سطح بالا در بخش های واردات، مزایده ها، مناقصه ها، خریداری های خارجی و داخلی، فساد خرد مثل فساد افراد پولیس، ماموران گمرک، کارمندان رده پایین در بخش رشوه ستانی، کارسازی های غیرقانونی و غیره موارد بنافساد کلان مقدم بر فساد خرد است زیرا بدون کنترل فساد کلان امیدی به حل مشکل فساد خرد نیست. به همین لحاظ تازمانیکه آن صاحبان زر و زور در افغانستان تعقیب و مورد مجازات قرار نگیرند

نمیتوان فساد رده های پایینی را کاهش و یا از بین برد. ♦ از دیگر شرایط لازم سرمایه گذاری مبارزه جدی با مفاصد اقتصادی و اداری است که تحقق آن بسیار مهم است. اگر نگاه گذرا، بر کشورهای پیشرفته صنعتی داشته باشیم، در خواهیم یافت که آنها این موضوع را در رشد و توسعه اقتصادی خود اجراء کرده، و دست آورد خوبی کسب کرده اند.

♦ بازنگری در مورد قوانین، تطبیق قانون به طور یکسان، مجازات عاملان فساد، مشارکت مردم در امر مبارزه با فساد اداری

♦ همچنین شفافیت در سیاست ها، قوانین، ضوابط و دستورالعملها نقشی بسیار مؤثر در مبارزه با فساد ایفا می کند. ♦ یکی از گزینه ها و راهکارهای مطرح برای ارتقای سلامت اداری و کاهش فساد، ایجاد، تقویت و گسترش «حکومت داری خوب» است و تحقیقات علمی متعدد نیز نشان می دهد که راه سریع رسیدن به توسعه، رشد اقتصادی و مبارزه با فساد، روش و شیوه به کار بستن

حکومت داری خوب است.

♦ جستجو و دریافت ملاک ها و معیار های فساد اداری در کشور مانند: فساد در میان مقامات رسمی، فساد در میان مدیران ارشد، ذهنیت نسبت به فساد، فساد در خدمات عمومی، فراوانی فساد در مقامات عمومی، پرداخت رشوه و ... و انجام اقدامات بر علیه آن از طرف دولت.

♦ یکی از عوامل فساد اداری تشکیلات و ساختار اداری غیرکارآمد، حجیم و نامتناسب با اهداف و وظایف، پیچیدگی قوانین و مقررات و تعداد بخشنامه ها و دستورالعمل های اداری، مدیران غیر مؤثر، فقدان نظام شایسته سالاری، دوجود تبعیض در استخدام، انتصاب و ارتقای افراد، نارسایی در نظام حقوق و دستمزد با صلاح و تنظیم است که با مسایل فوق میتوان در امر کاهش فساد گام برداشت.

♦ اختلاف فاحش میان میزان درآمد کارکنان و حجم مصارف آنان باعث سوق شان به طرف فساد مالی میگردد بناف با متعادل ساختن و متوازن ساختن

درآمد و مصارف کارمندان میتوان

فساد مالی را کاهش داد.

♦ همچنان یکی از عوامل بوجود آوردن

فساد اداری قاچاق میباشد، زیرا اختلال

در سیاست های مالی و تجاری و

انحراف در سیاست های کلیدی،

اختلال در تخصیص منابع، اختلال در

برنامه ریزی های توزیع و تولید بناً با

روی دست گرفتن تدابیر علیه قاچاق

فساد اداری نیز کاهش میابد.

راهکارهای پیشنهادی مبارزه با قاچاق

کالا:-افزایش کیفیت تولیدات داخلی

با قیمت متناسب، شفافیت قوانین و

تسهیل تجاری و گسترش فعالیت های

انتظامی و کنترل بیشتر مرزها

♦ سیستم سازی (نظام سازی) تعیین

فرآیندهای کاری مستند، معقول و

منطقی؛ اصلاح ساختار و

سازمان؛ ایجاد سیستم نظارت و

ارزیابی؛ ایجاد سیستم ارزشیابی؛

تعیین مجازات بازدارنده؛ تعیین

شاخص های انتصاباتی؛ تعیین

شاخص های انتخاباتی؛

♦ مطالعه و استفاده از تجارب، و

توصیه های کشورهای و نهاد

های بین المللی در راستای

مبارزه با فساد مالی

♦ به نظر می رسد نخستین قدم در

جهت محو فساد از جامعه اقدام

جدی رئیس جمهور و

سیاستمداران عالی رتبه برای

پایان دادن به تبعیض قومی و

قوم گرایی است.

♦ یکی از راه های موثر و مثبت مبارزه

علیه ارتشا و فساد اداری داشتن یک

قانون خوب معقول و کارآمد میباشد

که البته این قانون بادرک وضعیت

جامعه ازطرف دولت وضع شود.. □

منابع و ماخذ:

۱. همدی، ابوالفضل فساد مالی علل، زمینه

ها و راهبرد های مبارزه با آن، (چاپ

دوم) ۱۳۸۷

۲. مجله تحقیقی، NCPR، فساد اداری در

افغانستان و راه های حل آن، سال، ۱۳۹۱

۳. گلریر، حسن فرهنگ توصیفی

اصطلاحات پول، بانکداری و مالیه بین

المللی، چاپ دوم سال ۱۳۸۵

۴. محنت فر، یوسف، فساد اقتصادی و

چگونگی مبارزه با آن در فرایند توسعه

اقتصادی

۵. صباحی، احمد، اثر کنترل فساد مالی بر

رشد اقتصادی

۶. محمدی، سخی، اداره عامه (چاپ

نخست)

۷. لغت نامه دهخدا، فرهنگ معین

۸. وب سایت: [http://](http://www.transparency.org/)

[www.transparency.org/](http://www.transparency.org/policy_research)

[policy_research](http://www.worldbank.org/wbi/governance)

۹. [http://www.worldbank.org/](http://www.worldbank.org/wbi/governance)

[wbi/governance](http://www.bazarkhabar.ir/News.aspx?ID=61958)

۱۰. [http://www.bazarkhabar.ir/](http://www.bazarkhabar.ir/News.aspx?ID=61958)

[News.aspx?ID=61958](http://www.seemorgh.com/news/2129/27385.html)

۱۱. [http://www.seemorgh.com/](http://www.seemorgh.com/news/2129/27385.html)

[news/2129/27385.html](http://fa.wikipedia.org/wiki/توسعه-اقتصادی)

۱۲. [http://fa.wikipedia.org/wiki/](http://fa.wikipedia.org/wiki/توسعه-اقتصادی)

[توسعه -اقتصادی](http://rooyeshnews.com/headlines/cultural/54272-3920710101207.html)

۱۳. [http://rooyeshnews.com/](http://rooyeshnews.com/headlines/cultural/54272-3920710101207.html)

[headlines/cultural/54272-](http://fa.wikipedia.org/wiki/3920710101207.html)

[3920710101207.html](http://fa.wikipedia.org/wiki/3920710101207.html)

۱۴. [http://fa.wikipedia.org/wiki/](http://fa.wikipedia.org/wiki/3920710101207.html)

۱۵. [http://www.pajoohe.com/fa/](http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=41098)

[index.php?](http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=41098)

[Page=definition&UID=41098](http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=41098)

[Economic analysis of](http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=41098)

[corruption: a](http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=41098)

[survey, Economic Journal](http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=41098)

پیامد های ناگوار پولشویی در جهان

پولشویی یک فعالیت مجرمانه و غیر قانونی است و به طرق مختلف با فعالیت های قانونی می آمیزد که امکان شناسایی و تفکیک آن از همدیگر ممکن نمی باشد و از درآمدهای آن در فعالیت های غیر قانونی استفاده بعمل می آید.

شیوه های پولشویی نهایت پیچیده و متنوع بوده و بستگی به کشوری دارد که عملیه پولشویی در آن صورت می گیرد. معمول ترین شیوه های پولشویی این است که پولشویان جهت جلب کاهش مجریان قانون، مقدار زیاد پول نقد را به حصه های کوچک تبدیل و یا در بانکها سرمایه گذاری نموده، بعداً از آن در سایر جاها به شکل موقت، مانند مؤسسات تولیدی، سازمان های خیریه قلابی، بازار های طلا و الماس، اجناس هنری و انتیک سرمایه گذاری مینمایند تا پول کثیف شان وارد فعالیت های قانونی شده و شناسایی آن ناممکن گردد.

هم اکنون در بسیاری از کشورها این گونه مؤسسات با عناوین ظاهراً قانونی، اما در حقیقت به خدمت قاچاقچیان بوده و به شست و شوی پول های کثیف می پردازند که در سطح جهان مراکز متعددی مانند برخی از بانکها، هتل ها، قمارخانه ها، سوپرمارکت ها، کلب

های شبانه و غیره اند که در خدمت قاچاقچیان و شویندگان پول قرار دارند. در حال حاضر برخی از کشورها مانند: امریکا، ترکیه، فرانسه، استرالیا، اتریش، دنمارک، آلمان، یونان، سویدن، ایرلند، زیلانده جدید، کشورهای خلیج فارس و ... جهت انتقال پول به کشور های دیگر سقفی را تا بیست هزار دالر انتخاب نموده اند تا بتوانند ازین طریق از انتقال مبالغ کلان پول جلوگیری نمایند، اما قاچاقچیان برای انتقال مقادیر کلان پول، آنرا به بخش های کوچک تقسیم و برای انتقال آن از افراد مختلف استفاده مینمایند.

افغانستان نیز در حدود دو سال قبل جهت جلوگیری از انتقال پول های کلان تصمیم اتخاذ کرد تا هر شخص که به خارج از کشور سفر می نماید میتواند الی بیست هزار دالر یا معادل آن با سایر اسعار را از طریق میدان های هوایی و سایر بنادر انتقال دهد و مبالغ بالاتر از حد تعیین شده از طریق یکی از بانکهای مجوز کشور انتقال داده شود.

در چند دهه اخیر پولشویی بر اساس شیوه های الکترونیکی که نیاز به اعمال فیزیکی نداشته و پولشویی مُدرن نیز نامیده می شود، صورت می گیرد که این شیوه چهره بین المللی یافته و مشکل بزرگی را به بار آورده است، از جمله

میتوان یکی از زیان های جبران ناپذیر آنرا بر چرخه های سالم کشور ها و در آمد دولت ها از وصول مالیات نام برد. این پدیده در محیطی که فعالیت های غیر قانونی وجود داشته باشد، تبارز می نماید که مستلزم کاهش داد و ستد و تقاضای پول از بانک ها می گردد، زیرا داد و ستد های غیر قانونی، باز دارنده مبادلات قانونی می باشد، در نتیجه رشد تولید ناخالص داخلی کاهش یافته، از اعتماد به بازار ها می کاهد، اسباب ورشکستگی بازار مالی بخش سکتور خصوصی را که به شکل قانونی فعالیت دارند، مهیا می سازد، بی ثباتی در نرخ ارز و بهره، توزیع نابرابر در آمد شهروندان و آثار های منفی دیگر مانند: اثرات مخرب اقتصادی، تأثیرات نامطلوب اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، فاصله طبقاتی و فساد مالی و سیاسی را بوجود آورده و مانع دستیابی به توسعه پایدار خواهد شد.

ردیابی موارد پولشویی مُدرن بسیار بغرنج می باشد، زیرا جهانی شدن موجی است که به سرعت مرز های حوزه اقتصادی را طی نموده و کنترل آن روز به روز مشکل تر می گردد.

باید علاوه نمود که بیش از ۱۴۰ کشور جهان قانون مبارزه با پولشویی دارند، ولی در عین حال درین کشور ها سالانه

اقتصادي گرديده و در نتیجه با بدست گرفتن بخش اقتصادی غرض رونق فعالیت ها و اطمینان از مصونیت آینده خود دست به ایجاد سازمان های خیریه، بنیاد های سیاسی و غیره می زنند که پیامد های آن جز مافیای اقتصادی چیز دیگری نخواهد بود.

بناباظر جلوگیری از پولشویی لازم است تا موارد ذیل مد نظر گرفته شود.

۱- تربیه کادر های دلسوز در بخش های مختلف

۲- تأمین امنیت سراسری

۳- تطبیق قوانین

۴- نظارت از قوانین نافذه کشور

۵- کنترل از خروج پول خلاف قانون

۶- کنترل دقیق از ثبت شرکت ها و

سایر تشبثات

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

www.ensani.ir

www.fatida.ir

www.noormags.com

www.tabnak.ir

www.raayiemma.blogfa.co+

به قاچاق مواد مخدر انگلستان، قانون در آمد های ناشی از جرم در سال ۱۹۹۵ در اسکاتلند، ملاقات چهل کشور جهان در فرانسه، ملاقات نمایندگان ۴۰ کشور جهان در ایتالیا، نمایندگان ۱۸۰ کشور در مصر، ملاقات وزرای ۲۵ کشور در ارژنتاین و نشست بین المللی مبارزه با مواد مخدر به اشتراک نمایندگان ۵۶ کشور عضو و موافقتنامه پاریس به تاریخ ۳۱ اکتوبر ۲۰۰۷ در کابل پایتخت افغانستان نامبرد، اما با وصف تمام تدابیر باز دارنده جلوگیری از روند پولشویی در هیچ کشور در حد لازم موفقیت نداشته، چنانچه در سال ۱۹۹۵ در امریکا بیشتر از ۳۵۰ میلیارد دلار شستوشو شد، بنا مقدار پول آلوده که در دنیا گردش میکند به قدری زیاد است که سبب اقتصاد دوم یا اقتصاد زیر زمینی شده است.

جنگ ها، زرع کوکنار، افزایش ساحات تحت تولید تریاک، قاچاق و غیره موارد زمینه ساز منابع پولشویی بوده و می تواند به فعالیت های غیر قانونی بیافزاید که بالاخره منجر به اثرات نا مطلوب اقتصادی و اجتماعی مانند ورود افراد فاقد مسلک به ساحات فعالیت های

بیشتر از ۸/۲ تریلیون دالر پولشویی می شود.

اعلامیه های مبارزه با پولشویی در سال های مختلف صورت گرفته است که قرار ذیل اند:

اعلامیه کمیته بازل دسمبر ۱۹۸۸

کمیته مبارزه با پولشویی ۱۹۸۹

منشور اتحادیه اروپا ۱۹۹۰

قطعنامه سازمان بین المللی، کمیسیون اوراق بها دار ۱۹۹۲

اعلامیه کنفرانس بین المللی کوماپور در ایتالیا ۱۹۹۴

همچنان کنوانسیون پالمو در سال ۲۰۰۰ به امضای ۱۴۷ کشور رسید، بطور قاطع بر جرم بودن پولشویی به صورت جهان شمول تأکید شد، هفت کشور صنعتی جهان در سال ۱۹۸۹ به غیر قانونی بودن پول شویی تأکید کردند، کشور های سنگاپور، هانگ کانگ، کمیسیون اروپا، شورای همکاری خلیج فارس، چهل نوع تدابیر مشخص را برای ممانعت از پول شویی امضا کردند. علاوه بر آن در سطح منطقه و جهان برای مبارزه با پول شویی کوشش های صورت گرفته که بطور نمونه می توان از قانون پولشویی امریکا در سال ۱۹۸۴، قانون جرایم راجع

نظر گذرا به ساختار تاریخی پول و بانکها

اگر به ساختار تاریخی پول و بانکها نظر اندازیم، دو مورد مهم قابل یادآوری می باشد.

پول های مروج
بانکها

بانک ها نهاد های مالی اند که از پول مردم را جمعآوری و بعد آنرا به قرض میدهند و از قروض اعطا شده فایده بدست می آورند که در اینجا مختصر به

ساختار تاریخی آنها نظر گذرا می نمایم.

در اروپا قبل از قرن هفدهم طلا، نقره و اجناس با ارزش دیگر به حیث پول جنسی (Commodity Money)

مروج بود، این پول تا ۵۰۰ سال به حیث معیار در معاملات اقتصادی و داد و ستد در آسیا و اروپا مورد استفاده قرار میگرفت. همچنان در چین از سال های

۱۲۰۰ تا ۱۷۰۰ پول جنسی در معاملات رایج بود، قبل از میلاد مسیح استفاده پول جنسی به پیمانه بزرگ نیز مروج بود.

پول های جنسی اقسام مختلف داشت و هر کشور در ساختار پول جنسی معیار جداگانه را در نظر میگرفت برخی از کشور هادر ساختار پول جنسی از چوب های مخصوص استفاده می

»

نمودند و توسط آن معاملات را انجام میداند.

قسمیکه یادآوری گردید طلا یا نقره و دیگر اجناس با ارزش به حیث پول جنسی در داد و ستد مورد استفاده قرار میگرفت. زمانیکه معاملات بزرگ صورت می گرفت در نقل و انتقال پول جنسی مشکلات را ببار می آورد، از همین جهت معاملات بزرگ اکثراً انجام نمی گرفت و مردم از این ناحیه متضرر می شدند. در اروپا برخی افراد از طلا، نقره و اشیای مختلف مذهبی (Goldsmiths) ترتیب می کردند و در بازار به فروش می رساندند. به همین ترتیب آنها در بدل طلا و نقره یک تعهدنامه می دادند که ارزش آن به تناسب اجناس تعیین میگردید. از همین جهت مشکلات داد و ستد در زمینه هموار گردید و مردم در سطوح مختلف در اجرای معاملات دسترسی پیدا نمودند. قابل یادآوریست که در برخی از مناطق دنیا همان اسباب مذهبی Goldsmiths به اندازه کوچک تا هنوز هم وجود دارد.

برای نیاز و سهولت بیشتر به مردم در بدل پول جنسی تعهد نامه کم ارزش را اعطا

کردند که با گذشت زمان در بازار تعهد نامه های بیشتر بوجود آمد و اکثر معاملات توسط تعهد نامه ها انجام می پذیرفت.

این روال تا اندازه به پیش می رفت که اکثر مردم پول های جنسی خویش (طلا و نقره) را در بدل تعهد نامه با ارزش (Goldsmiths) پیش کش میکردند و (Goldsmiths) در معاملات و کاروبار من حیث یک بخش با ارزش شناسایی گردید و مقدار زیاد پول های جنسی مردم در اختیار (Goldsmiths) قرار گرفت از همین رو زمینه بیشتر برای بدست آوردن فایده کلان (Goldsmiths) مهیا گردید، آنها در برابر ارزش یک یا نیم کیلو پول جنسی مردم دو تعهد نامه با ارزش را ترتیب می کردند که یکی را به مالک اصلی و دیگری را به عنوان قرض به مردم واگذار می نمودند که بعد از یک مدت زمان معین آن ها یک کیلو طلا و فایده معین را بدست می آوردند. با گذشت زمان این تعهد نامه ها از دو به سه و بعداً به چهار افزایش یافت این سلسله وسیع گردید و در اکثر کشورها به مثابه معیار معاملات سر کشید. قسمیکه گفته شده

است در عقب تعهد نامه ها، طلا به حیث ضمانت موجود بود با صدور این تعهد نامه ها مشکلات بزرگ زمان بوجود آمد که صاحبان پول جنسی خواستار پول خویش شدند و (Goldsmiths) نتوانست در بدل تعهد نامه های صادر شده پول جنسی بپردازد. مشکل دیگر این بود که قیمت اجناس روز به روز افزایش و ارزش پول جنسی کاهش می یافت که اقتصاد تشکل این حالت را انفلاسیون میگویند. به این معنی که (Goldsmiths) در بدل ارزش پول جنسی، تعهد نامه دو، سه و چهار چند آن را صادر کرده بود. برای حل این معضله ضرورت به یک نهاد با اعتبار و متحد احساس گردید تا مشکلات بوجود آمده را حل و فصل نمایند. به همین منظور مجمع (Goldsmiths) موافقه نمود تا نهادی را بنام بانک مرکزی تأسیس و تمام طلا و نقره (Goldsmiths) را به حیث پشتیوانه در همین محل جمعآوری نماید. بعد از بوجود آمدن بانک مرکزی صاحبان آن به مردم اطمینان داد تا هر سند که در بدل پول جنسی آنها داده میشود به حیث پول مروج استعمال میگردد. همین بود

که اساس بانک مرکزی گذاشته شد و طبق روال و مسوولیت های خویش تعهد نامه های مختلف را عرضه و به شکل پول مروج در جریان قرار داد.

در سال ۱۶۰۹ اولین بانک مرکزی در اروپا به نام (Bank of Amsterdam) تأسیس گردید. در سویدن در سال ۱۶۶ به نام (The Central Bank of Sweden) به همین ترتیب در سال ۱۶۹۲ بنام (The Bank of England) که سرپرستی آنرا William Paterson بدوش داشت، تأسیس گردید.

در حال حاضر چند بانک ویژه که بودجه آن بر اساس طلا عیار گردیده، بانکهای اروپا و جاپان میباشند. متباقی بانکها تنها پول مروج را چاپ و به مردم عرضه می نمایند.

در قرن هجدهم یک خانواده اهل یهود بنام Rothschild یا The house of Rothschild که در جرمنی سکونت میکرد، تمام بانکها را در اختیار خود داشت. همچنان در همین قرن در اروپا تهداب بانکداری و مالی را در خانواده Mayer شخص Rothschild Amschel Rothschild بنا نهاد.

خانواده مذکور هر کدام معیشت های جداگانه را اساس گذاشتند که توسط یهودیان دیگر کمک و یاری می شدند. این نهاد ها تنها به سطح کشور قروض را

اعطاء و شروط را پیش کش میکردند. بطور مثال اگر کشوری در وقت جنگ از نهاد مالیاتی Rothschild قروض اخذ میکرد، مشروط بر این بود که اگر جنگ را فتح نمودید، اقتصاد شما را در کنترل خویش نگه میداریم. منظور اینکه تمام سیستم معیشتی شما در دست ما باشد، به همین گونه شروط دیگر که منجر به تقویه اقتصاد این خانواده می

شد. با گذشت زمان این خانواده توانست که در عین زمان به چند کشور قروض اعطا نمایند و شروط خویش را بالای آنها قبول نماید. زمانی که بین دو کشور جنگ به وقوع می پیوست (Rothschild) به هر دو کشور قروض اعطا میکرد و هر کشور که فاتح میشد، شروط خویش را بالای شان می قبولاند و سود را بدست می آورند، پرسش اینجا است که این خانواده ها تا هنوز موجود است و فعالیت دارد یا خیر؟ اگر فعالیت دارد به کدام اندازه؟ به همین گونه پرسش های دیگر که جواب آن بلی

است! این خانواده ها تا هنوز فعالیت های خویش را انجام میدهند، اما این فعالیت ها به گونه قبلی صورت نمی گیرد.

اگر در مورد لست بانکهای حکومتی مرکزی و بانکهای معیاری را ملاحظه نمایم در شماره نخست نام بانکهای Rothschild دیده میشود، اکثریت بانکهای مرکزی که وجود دارند سرپرستی آن در دست همین خانواده می باشد. ■

امان الله عتیق

معاون مدیریت عمومی عملیات بازار

اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بڼاً از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مثمر واقع می شود.

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال هفتم، شماره ۸۴، جوزا ۱۳۹۳

د افغانستان بانک میاشتنی اووه کلنه شوه